

REPIN – KOULUJEN REITTI NÄYTTELYYN

ILJA REPIN: *Omakeuva, 1887. Tretjakovin galleria, Moskova.*

Ilja Repin oli venäläinen taiteilija, joka tunnetaan keisareiden ja kuuluisien taiteilijoiden muotokuvista, isoja ihmisjoukkoja esittävästä suurikokoisista maalauksista sekä köyhienkin ihmisten todellisen elämän kuvaamisesta. Repin eli noin 100 vuotta sitten, mutta hän on edelleen suosittu ja tunnettu taiteilija.

Ilja Repin teepöydän ääressä Penaty-huvilassa, 1910-luku.

Häntä pidetään hyvin taitavana piirtäjänä ja maalarina. Hänen tapaansa kuvata ihmisiä psykologisen tarkasti ihailaan. Hän siis onnistui tallentamaan muotokuviansa malliensa tunteita ja persoonaa. Millaisia havaintoja, ajatuksia ja tunteita teokset herättävät sinussa?

ATENEUM

OPINNOT JA AIKA PARIISISSA

Sali 3.1

ILJA REPIN: *Volgan lautturit*, 1870–1873. Venäläisen taiteen museo, Pietari.

Volgan lautturit on yksi Repinin kuuluisimmista maalauksista. Taiteilija teki sitä kolme vuotta ja maalaus sai paljon huomiota ja ihailua. Joitakin kuitenkin harmitti, että maalauksessa kuvattiin venäläisten työläisten kurjia oloja. Ehkä he ajattelivat, että se ei tehnyt hyvää Venäjän maineelle.

Kuvassa on yksitoista väsyneen näköistä miestä. He vetävät perässään laivaa, proomua, joka kuljettaa tavaraa isolla joella. Proomu on kulkenut alavirtaan virran mukana, mutta vastavirtaan sitä on vedettävä. Kuva esittää aikaa kauan sitten, jolloin aluksissa ei

ollut vielä moottoreita. Ajatella, ihmiset vetämässä isoa laivaa – raskasta työtä!

Katso tarkkaan kuvan henkilöitä ja heidän ilmeitään. Valitse yksi heistä. Mitä hänen ilmeensä ja asentonsa sinulle kertoo? Mitä hän mahtaa ajatella?

Tiesitkö? Kuuluisa Volga on Euroopan mantereen pisin joki. Se on 3 685 kilometriä pitkä ja edelleen tärkeä kuljetusreitti. Maalauksestakin voi päätellä, että Volga on leveä virta.

OPINNOT JA AIKA PARIISISSA

Sali 3.1

ILJA REPIN:

Sadko vedenalaisessa valtakunnassa, 1876.

Venäläisen taiteen museo, Pietari.

Volgan lautturit -maalauksesta Repin sai rahapalkinnon, jonka avulla hän pääsi matkustamaan ulkomaille. Hän lähtikin Ranskaan, Pariisiin. Siellä hän kävi museoissa, tutustui toisiin taiteilijoihin ja maalasi tauluja. Pariisissa valmistui myös *Sadko*, jonka aihe tuli venäläisestä sadusta. Sadko oli seikkaileva kauppias, joka vieraili meren kuninkaan luona vedenalaisessa valtakunnassa. Hän soitti kanteletta niin hyvin, että kuningas ei olisi halunnut päästää häntä

pois. Tarinan mukaan kuningas tarjosi hänelle myös puolison, jota Sadko on juuri valitsemassa.

Katso maalausta tarkkaan.

- Mistä huomaat, että ollaankin veden alla?
- Onko maalauksessa jotain satumaista? Mitä?
- Mitä luulet, kenet Sadko valitsee? Mistä voit sen arvata?
- Mitä mieltä olet, voiko puolison valita?

KEKSIKÄÄ YHDESSÄ:

Maalauksen tarina

Ensimmäinen aloittaa kertomuksen kuuluisilla sanoilla: Olipa kerran... Parin lauseen jälkeen seuraava jatkaa tarinaa edelleen. Millaisiin seikkailuihin viette merenalaisen väen? Muistakaa huolehtia, että joku kirjoittaa kertomuksenne muistiin.

REPIN PIIRTÄJÄNÄ

Sali 3.2 ja sali 3.5

ILJA REPIN: *Henkilö- ja käsiharjoitelma, ajoittamaton, lyijykynä ja väriliitu. Kansallisgalleria / Ateneumin taidemuseo.*

Ilja Repin oli kiinnostunut kaikesta ympärillään ja hän piirsi aina paljon missä olikaan. Koska Repin oli lahjakas ja innostunut ja koska hän harjoitteli niin paljon, hänen piirroksensa ovat hyvin taidokkaita. Mitä mieltä sinä olet?

Piirustusvälineet on helppo ottaa mukaan ja niiden avulla voi tehdä luonnoksia ja harjoitella vaikka isoa maalausta varten. Tässä Repin on harjoitellut käden erilaisia asentoja.

TEE ITSE KOTONA TAI KOULUSSA:

Kasvojen palapeli

Tarvitset lyijykynän, paperin sekä peilin. Peilin on hyvä olla pystyssä pöydällä, lähellä sinua. Valitse yksi osa kasvoistasi, esimerkiksi silmäsi tai suusi. Katso ensin tarkkaan. Minkä muotoinen se on? Löytyykö viivoja? Entä vaaleita ja tummia kohtia? Voit piirtää montakin kuvaa valitsemastasi yksityiskohdasta samalle paperille. Kokeile myös erilaisia ilmeitä. Miten piirät pohtivan suun? Nyripistävän nenän? Hymyilevän silmän?

MUOTOKUVIA

Sali 3.4

ILJA REPIN: Säveltäjä Modest Musorgskin muotokuva, 1881. Tretjakovin galleria, Moskova.

ILJA REPIN: Pianisti Sophie Menterin muotokuva, 1887. Tretjakovin galleria, Moskova.

Ihmiset kiinnostivat Repiniä, ja ajatella, että hän teki yli 2000 muotokuvaa! Monet niistä esittävät hänen ystäviään, taiteilijoita, kirjailijoita, muusikoita ja näyttelijöitä. Hän kuvasi myös aivan tavallisia, ja jopa köyhiä ja kovia kokeneita ihmisiä kiinnostuessaan heidän ilmeikkästä olemuksestaan.

Tässä näet tunnetun säveltäjän ja pianistin muotokuvat. Usein Repin maalasi mallin ilman taustan

yksityiskohtia tai tavaroita, jotka olisivat kertoneet mallista jotain. Sen sijaan hän keskittyi mallin kasvoihin, katseeseen ja asentoon, ja usein niistä syntyykin vahva tunne mallin luonteesta. Ihmiset hänen maalauksissaan näyttävät ihmeellisen todellisilta, vaikka ne on maalattu siveltimellä kankaalle. On hauska miettiä, millaisia kuvien henkilöt ovat olleet ja mitä ajatelleet, kun he ovat olleet Repinin edessä malleina.

TEHKÄÄ YHDESSÄ MUSEOSSA TAI KOULUSSA:

Puhuva pää

Tarvitset kynän ja paperin (tai voitte vain kertoa vastauksen puhumalla). Valitse kiinnostava muotokuva. Mitä henkilö ajattelee ja tuntee? Kirjoita ainakin kolme lausetta minä-muodossa, kuin olisit juuri tuo henkilö. Kaikki kertovat sitten minkä henkilöhahmon valitsivat ja lukevat tämän ajatukset sitten ääneen.

Keksi lauseet kokonaan itse, tai voit jatkaa näitä lauseita:

- Luonteeltani olen...
- Tänään minä olen...
- Seuraavaksi aion...
- Jos saisin päättää...
- Minusta on hienoa, että...
- Haaveilen...

VENÄLÄISYYDEN KIRJO

Sali 3.9

ILJA REPIN: *Zaporogit kirjoittamassa pilkkakirjettä Turkin sulttaanille, 1880–1891. Venäläisen taiteen museo, Pietari.*

Saako museossa nauraa? Saa! Monissa Repinin maalauksissa on paljon ihmisiä, ja heillä kaikilla on omat ilmeensä ja eleensä. Tässä maalauksessa kaikilla näyttää olevan on ylenpalttisen hauskaa. Repin on maalannut sen osittain aitojen tapahtumien mukaan. Tapahtuma sijoittuu kauas historiaan, Turkin ja Venäjän sotaan vuosina 1672-1681.

Miehet kuvassa ovat kasakoita, jotka vastaavat Turkin sulttaanin kirjeeseen, jossa heitä vaaditaan olemaan uskollisia sulttaanille. Näyttää, että kasakat ovat asiasta eri mieltä. He haluavat olla vapaita.

Kuva on todellinen naurun meri, siellä on monenlaista naurua. Mitä kaikkia nauruja löydät kuvasta? Hohotusta? Kikatusta? Räkänaurua? Ulvovaa naurua? Hiljaisempaa hihitystä? Hytkyvää hysteeristä naurua, joka ei meinaa loppua ja lopulta on kynelet silmissä ja vatsa ihan kipeä? Mitä vielä?

Miehet ovat kaikki keskenään eri näköisiä ja eri tavoin pukeutuneita, monella on jokin ase. Mitä ajattelet, kun katsot kuvaa – ovatko miehet rosvoja vai sankareita? Mikä kuvassa saa sinut päättämään niin?

TEE ITSE KOULUSSA TAI KOTONA:

Räiskyvä ryhmäkuva

Tarvitset vahaliituja, paperia, siveltimen sekä vesivärejä. Pyydä kaveriasi tai perheenjäsenäsi olemaan mallina. Hän saa valita jonkin näyttävän asennon, esim. kädet sivussa tai leveästi seisoen. Katso tarkkaan ja piirrä asento pelkällä liituviihvalla, kasvoja tai yksityiskohtia ei tarvitse piirtää laisinkaan. Ota uusi liitu ja pyydä että malli ottaa uuden asennon. Ei haittaa, vaikka viivat menisivät päällekkäin. Täytä paperisi monella hahmolla käyttäen erivärisiä liituja. Minkälainen tunnelma näistä hahmoista syntyy? Maalaa vesiväreillä liituviihojen päälle. Voit korostaa jotakin piirustusta tummemmalla tai voimakkaammalla värillä. Anna lopuksi teoksellesi nimi.

TERIJOEN JA SUOMEN AIKA

Sali 3.12

ILJA REPIN: *Mikä vapaus!*, 1903, Venäläisen taiteen museo, Pietari.

Mikä ihana aallokko! Nainen ja mies juoksevat kuin lapset meren aalloissa – kaikki vaatteet päällään! Vuonna 1903 Repin muutti Terijoen Kuokkalaan yhdessä taiteilija puolisonsa Natalia Nordmanin kanssa. He asuivat luonnon keskellä kauniissa puuhuvilassa ja heillä kävi paljon vieraita – taiteilijoita ja ystäviä. Kerrotaan, että Repin oli silloin hyvin onnellinen. Hyvää tuulta, suorastaan riehakasta riemua, on myös tässä maalauksessa. Katso kuvaa tarkasti. Mitä taiteilija on mahtanut

tarkoittaa maalauksen nimellä? Mitä sana ”vapaus” merkitsee sinulle?

Tiesitkö? Venäjällä tapahtui isoja muutoksia Repinin elinaikana. Keisarien valta mureni ja tapahtui vallankumous. Aika oli hyvin levotonta. Keisarikunta kaatui vuonna 1917 ja pitkän sisällissodan jälkeen muodostettiin Neuvostoliitto vuonna 1922. Vuonna 1918 Kuokkala liitettiin Suomeen. Repin asui siellä kuolemaansa saakka.

TEE ITSE KOULUSSA TAI KOTONA:

Jos olisin meri

Tarvitset vaha- tai öljyväriliituja, vesivärejä, siveltimen ja paperia. Voit myös käyttää pelkästään vesivärejä jos haluat. Oletko tyyni vai myrskyisä meri? Onko aamu, päivä, ilta vai yö? Näkykö pinnan alla jotain jännää? Piirrä ensin vahaliiduilla ja maalaa sitten päälle vesiväreillä oma mielenmaisemasasi. Voit kostuttaa paperin pelkällä vedellä ennen kun aloitat maalaamisen. Miten värit sekoittuvatkaan märällä paperilla eri tavoin! Saatko veden liikettä näkyviin?

TEKSTIT:

Ateneumin yleisötyö

KÄÄNNÖKSET:

Barbara Cederqvist, Tomi Snellman, Kseniya Kaverina

GRAAFINEN SUUNNITTELU:

Rami Laine

KUVAT:

© Tretjakovin galleria, Moskova

© Venäläisen taiteen museo, Pietari

Kansallisgalleria / Hannu Aaltonen, Jenni Nurminen,
Hannu Pakarinen sekä Kansallisgalleria / Arkistokokoelmat

Grigori Breneffin Repin-arkisto

Ateneumin taidemuseo / Kansallisgalleria 2021

Ateneumin taidemuseo / Kansallisgalleria

Kaivokatu 2, 00100 Helsinki

puhelin 0294 500 401

ainfo@ateneum.fi

www.ateneum.fi

ATENEUM